Pohjois-Suomi
Aluehallintovirasto
Ympäristöluvat

Dnro PSAVI/2490/2017

15.2.2018

Pyhännän kunta
Manuntie 2
92930 Pyhäntä

KUULUTUS

Vesilain mukainen lupahakemus

Hakija Siikalatvan kunta, osoite Pulkkilantie 4, 92600 Pulkkila, puh. 044 5118 400

Asia Vähä-Lamujärven säännöstelyn lopettaminen ja pohjapadon rakentaminen, Pyhäntä ja Siikalatva

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Pyhännän ja Siikalatvan kuntien alueella sijaitsevan Vähä-Lamujärven säännöstely on aloitettu vuonna 1968. Säännöstely on osa Lamujoen järjestely -nimistä säännöstelyhanketta, johon kuuluvat Vähä-Lamujärven lisäksi Iso-Lamujärvi sekä Kortteisen tekojärvi. Lamujoen järjestely on toteutettu Pohjois-Suomen vesioikeuden lupapäätöksen 30.12.1965 nro 64/65/II perusteella. Säännöstelyn perusteena on ollut tulvasuojelu.

Vähä-Lamujärven säännöstelylupaa on muutettu vuonna 1993 järven kunnostushankkeen yhteydessä. (Pohjois-Suomen vesioikeuden 30.9.1993 antama päätös nro 44/93/2). Kunnostushankkeessa keskityttiin järvestä alkunsa saavan Vähäjoen vedenlaadun parantamiseen sekä järven säännöstelyn kehittämiseen. Lupamuutoksessa korotettiin säännöstelyn ala- ja ylärajaa, poistettiin vedenkorkeuksien päivämääräsidonnaisuus sekä muutettiin virtaamaehtoja. Vähäjoen happipitoisuuden parantamiseksi säännöstelypato muutettiin ilmastuspadoksi sekä kalankulkua varten rakennettiin kalatie.

Nykyinen säännöstelypato ja kalatie on suunniteltu korvattavaksi pohjapadolla. Vähä-Lamujärven säännöstelyn käyttö on ollut hankalaa kohteen syrjäisyyden vuoksi, jolloin järven pitäminen lupaehtojen mukaisissa säännöstelyrajoissa on ollut haastavaa. Nykyinen kalatie ei mahdollista kalojen liikkumista padon ohi parhaalla mahdollisella tavalla. Säännöstelystä saatava hyöty on vähäinen suhteessa säännöstelyn käyttöön. Nykyisen säännöstelypadon luvan haltijana on Siikalatvan kunta, joka on luvan hakija. Padon omistaa Lamujoen järjestely-yhtiö. Padon käyttö-, hoito- ja kunnossapitotehtävät on siirretty valtiolle sopimuksella.

Ollut nähtävänä Pyhännän kunnan ilmoitustaululla
19/2 2018 - 21/3 2018
välisen ajan, todistaa Pyhännällä
19/2 2018
Jukka Pelaja
Ilmoitustaulunhoitaja

POHJOIS-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
puh. 0295 017 500 kirjaamo.pohjois@avi.fi Linnankatu 1-3
fax 08 3140 110 www.avi.fi/pohjois PL 293, 90101 Oulu

25,

Vähä-Lamujärvi sijaitsee Siikalatvan kunnassa noin 14 km Piippolan keskustasta kaakkoon. Vähä-Lamujärvi laskee pohjoisreunaltaan noin 6 km matkan Vähäjokea pitkin Lamujoen kautta Siikajokeen. Suunniteltu pohjapadon rakentamispaikka on noin 30 m Kettulanperän tiestä nykyisen säännöstelypadon ja kalatien alueelle.

Vähä-Lamujärven säännöstely lopetetaan ja patoon rakennetaan luonnonpuromainen kalatie, jonka alaveden nostamiseksi Kettulanperäntien rumpujen alavirran puolelle rakennetaan toinen pohjapato, jolloin kalatiestä saadaan myös riittävän loiva. Nykyinen maapato ja säännöstelypato jätetään paikoilleen, mutta säännöstelypadon vesitie täytetään betonilla ilmastuspadon reunaa myöten. Uusi pohjapato ja kalatie rakennetaan nykyisen kalatien kohdalle, josta puretaan nykyisen kalatien betoninen yläpää pois.

Pohjapadon rakenteet on mitoitettu siten, että Vähä-Lamujärven keskivedenkorkeus ei nouse nykyisen lupa-HW:n yli. Laskelmien perusteella alimmat vedenkorkeudet nousevat 0,5 m, millä on positiivinen vaikutus järven virkistyskäyttöön ja ekologiaan ja se tukee vesienhoitosuunnitelman tavoitteita. Huipputulvakorkeudet laskevat 2 cm järvessä, mutta nousevat Vähäjokivarressa 0,2–0,4 m, mutta siitä ei arvioida aiheutuvan korvattavia haitallisia vaikutuksia tulvan lyhytkestoisuuden takia. Pohjapato jää luvan hakijan kunnossapidettäväksi.

Hanke toteutetaan yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen, Lamujoen järjestely-yhtiön sekä Siikalatvan kunnan kanssa.

Hankkeen työnaikaiset vaikutukset työalueen läheisyydessä ovat vähäiset. Järvessä vedenkorkeusvaihtelut pienenevät, jolla voi olla positiivinen vaikutus veden laatuun.

Kalatie varmistaa kalojen ja vesieliöiden vapaan liikkumisen padon ohi. Veden laadun paraneminen kohentaa ekologista tilaa Vähäjoessa ja Vähä-Lamujärvessä. Talvialeneman pieneneminen parantaa merkittävästi kaikkien vesieliöiden elinolosuhteita Vähä-Lamujärvessä.

Hankkeesta koituu hakijan mukaan hyötyä yleiselle edulle ja ympäristölle sekä vesialueen ja rannan omistajille. Lähialueen asukkaille hyväkuntoinen vesistö ja viihtyisät ranta-alueet tarjoavat monipuolisen virkistyskäyttöalueen. Vedenkorkeuden nousu ja vedenkorkeuden vaihtelun vähentyminen parantavat rantojen käyttöä ja veneilymahdollisuuksia. Vesistön tilan koheneminen sekä parantuneet virkistyskäyttö- ja kalastusolosuhteet lisäävät vesistön käyttöä. Virkistyskäyttömahdollisuuksien parantuminen nostaa järven läheisyydessä olevien asuin- ja lomakiinteistöjen arvoa.

Hankkeesta koituu hakijan mukaan hyötyä vesistön ekologisen tilan parantumisen kautta. Hankkeella edistetään vesienhoidon suunnittelussa asetettujen tavoitteiden toteutumista ja hanke on vesienhoitoalueen toimenpideohjelmassa esitetyn mukainen.

Vähä-Lamujärven suurin tulvakorkeus (HW) hieman laskee, mutta keskimääräinen tulvakorkeus (MHW) nousee 13 cm. Rajat ovat hyvin lähellä toisiaan, joten uutta tulva-aluetta ei juuri synny. Tulvarajat ovat pääosin joutomaa-alueella. Ainoastaan järven pohjoispuolella sijaitsevan tilan peltoa jää merkittävästi keskimääräisen tulvan alle, mutta käytännössä sama alue jää jo nykyisinkin keskimääräisen tulvan alle. Uutta tulva-aluetta syntyy

noin 0,2 ha. Nykyinen tulva-alue on noin 0,7 ha. Uutta merkittävää lisähaittaa suuremmasta tulvasta ei synny, koska peltolohkolle voidaan mennä vasta koko alueen kuivuttua riittävästi. Koska tilan arvo nousee virkistyskäyttöhyödyn nousun takia vähintään satoja euroja, haittakorvauksia ei esitetä maksettavaksi.

Muutamien muiden peltojen kohdalla keskimääräinen ja tuleva tulva ulottuvat pellon alareunaan, jolloin ei voida katsoa syntyvän lisähaittaa, koska peltolohkolle voidaan mennä vasta koko alueen kuivuttua riittävästi.
Vähäjokivarren suuret tulvat pahenevat, mutta haitat ovat vähäisiä, joten korvauksia ei esitetä maksettavaksi. Vähäjokivarressa olevan yhden tilan joenrantapelto ei ole aktiiviviljelyksessä.

Hanke ei ole ristiriidassa kaavoituksen kanssa.

Pohjapatorakenteiden ja kalatien alle jää maata 3 236 m^2. Pohjapadot rakennetaan kolmen tilan alueelle, joista kahdelle on entuudestaan maksettu pysyvä käyttöoikeus käytännössä samaa tarkoitusta varten, eikä niille esitetä maksettavaksi korvausta. Kolmannelle tilalle on hakemuksessa esitetty maksettavaksi korvaus. Työnaikaisista vahingoista sovitaan erikseen edellä mainittujen kiinteistöjen omistajien kanssa. Hankkeesta on sovittu maanomistajien kanssa. Muutoin hankkeesta ei hakijan käsityksen mukaan aiheudu korvattavaa vahinkoa tai haittaa.

Tämän asian kanssa on aluehallintoviratossa samanaikaisesti vireillä vesilain mukainen hakemus (Dnro PSAVI/469/2017) koskien Lamujoen järjestelyyn liittyvän Iso-Lamujärven säännöstelyluvan muuttamista. Lamujoen järjestely-yhtiö ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on Iso-Lamujärven säännöstelyn muuttamista koskevassa hakemuksessaan arvioinut, että hakemuksessa esitetyt muutokset talviaikaisiin juoksutuksiin vähentävät talvitulvista aiheutuvaa ongelmaa Lamujokivarressa, eikä muutoksesta aiheudu korvattavaa haittaa tai vahinkoa. Iso-Lamujärven lupahakemuksessa esitetään lupamääräystä, jonka perusteella säännöstelyn hoidossa huomioidaan tulvasuojelu. Lisäksi lupahakemuksen mukaan tehtäisiin tarkempi säännöstelyn käyttöohje. Siinä mm. ohjeistettaisiin, kuinka juoksutusten suunnittelussa huomioidaan tulvahaittojen vähentäminen vesistön eri osissa. Lamujoen tulvatilanne otettaisiin huomioon Iso-Lamujärven juoksutusten suunnittelussa, kuten on tehty tähänkin asti.

Hakijan näkemyksen mukaan Iso-Lamujärven säännöstelyn muuttaminen hakemuksessa esitetyllä tavalla vähentäisi tulvahaittoja Lamujoen varrella, eikä siitä syntyisi yhteisvaikutuksena Vähä-Lamujärven säännöstelyn lopettamisen kanssa korvattavia haittoja tai vahinkoja Vähäjoen ja Lamujoen liittymän alapuolisen Lamujokivarren rantatilojen maanviljelyyn, metsätalouskäyttöön, eikä muuhun käyttöön nykyisessä eikä ilmastonmuutostilanteessa.

Kuulutuksen ja hakemusasiakirjojen nähtävänäpito

Tämä kuulutus pidetään nähtävänä **19.2.–21.3.2018** Pyhännän ja Siikalatvan kuntien ilmoitustauluilla ja Pohjois-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla. Kuulutus ja asiakirjojen keskeinen sisältö on lisäksi luettavissa osoitteessa www.avi.fi/lupatietopalvelu.

Hakemusasiakirjat ovat kuulutusaikana yleisesti nähtävillä Pyhännän kunnanvirastossa, osoite: Manuntie 2 ja Siikalatvan kunnanvirastossa, osoite: Pulkkilantie 4.

Asiakirjoihin voi tutustua myös Pohjois-Suomen aluehallintoviraston asiakaspalvelupisteessä (Linnankatu 3, Oulu).

Muistutusten ja mielipiteiden esittäminen

Muistutuksia hakemuksen johdosta voivat esittää ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea (asianosainen). Muilla kuin asianosaisilla on oikeus esittää mielipiteensä hakemuksen johdosta.

Kirjalliset muistutukset ja mielipiteet voidaan esittää vapaamuotoisesti.

Ohjeet muistutusten tekemiseen

Muistutuksista tulee käydä ilmi seuraavat seikat:

- muistuttajan nimi, postiosoite, mahdollinen sähköpostiosoite ja puhelinnumero
- yllä mainittu hakijan ja hakemuksen nimi sekä diaarinumero **PSAVI/2490/2017**
- mikäli muistutus koskee kiinteistöä, kiinteistön nimi, rekisterinumero, kiinteistörekisterikylä ja kunta (kiinteistötunnus)
- yksilöidyt vaatimukset sekä niiden perusteet
- muistuttajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei muistutusta toimiteta sähköisesti
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa muistutus sähköisesti, selvitys asiamiehen toimivallasta.

Muistutukset ja mielipiteet pyydetään toimittamaan **viimeistään 21.3.2018** ensisijaisesti sähköistä muistutuslomaketta käyttäen www.avi.fi/muistutus tai sähköpostilla (kirjaamo.pohjois@avi.fi) tai kirjallisina postitse (Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, Ympäristöluvat, PL 293, 90101 Oulu) kahtena kappaleena.

Kiinteistön osaomistajaa pyydetään toimittamaan tämä tiedoksianto myös kiinteistön mahdollisille muille haltijoille.

Tiedoksianto järjestäytymättömien osakaskuntien osakkaille

Hakemuksessa tarkoitetulla hankkeella saattaa olla vaikutuksia myös seuraavilla yhteisillä maa- tai vesialueilla:

630-403-14-0	Vähälamujärven vesijättö
630-403-15-0	Vähälamujärven vesijättö
630-405-9-0	Vähälamujärven vesijättö
630-405-10-0	Vähälamujärven vesijättö

Lisätietoja antavat

ympäristöylitarkastaja Jaakko Pirttijoki, puh. 0295 017 662
sähköposti: jaakko.pirttijoki@avi.fi
ympäristöneuvos Valtteri Niskanen, puh. 0295 017 659
sähköposti: valtteri.niskanen@avi.fi